

Carme López Calderón

Amblematizacija Marije

Prikazi amblema koji tumače Djevičino posredovanje na Iberijskom poluotoku u ranom novom vijeku

Među raznim osobinama koje katolička Crkva pridaje Mariji, jedna se posebno istaknula – neposredno nakon Tridentskog sabora – Marijina uloga Posrednice. Suprotno pasivnoj ulozi koju joj dodjeljuje Reformacija, katolička je Crkva istaknula njezino aktivno sudjelovanje u jamčenju vječne duhovne milosti vjernicima, potvrdivši ju kao kao su-otkupiteljicu, djeliteljicu milosti, pomoćnicu, posrednicu, zaštitnicu te kao uzor. Uz rasprave, propovjedi i pobožne knjige, koje su pravdale i tumačile ovu kontroverznu osobinu Djevice, sakralna je umjetnost postala ključna u promicanju ideje o postojanju takvog nepogrešivog saveznika, koji vjernicima može pomoći u svladavanju neizbježnih zamki života, pronalasku pravoga puta do Raja i izbjegavanju vječnog prokletstva. Udaljivši se od tradicionalnih ikonografskih prikaza, neka se od ovih djela okreću novom žanru – amblematici - kombinirajući tekst (*inscriptio/subscriptio*), prikaz (*pictura*) i raznolike metafore. Ovaj tekst prikazuje i interpretira osam amblema povezanih s posredovanjem Djevice, iz četiri različite iberijske crkve, smještene na sjeverozapadu Španjolske i u sjevernom i središnjem Portugala, iz 18. stoljeća. Analizirani primjeri će omogućiti (1) raspravu različitih aspekata ideje posredništva; (2) potkrjepu ideje korištenja amblema kao didaktičkog pomagala; (3) prikaz utjecaja tiskanih predložaka, izdanih u različitim djelovima Europe (najviše u današnjom Belgiji, Njemačkoj i Italiji) na umjetničku produkciju Iberijskog poluotoka te, kao posljedica navedenih točaka, (4) potvrdu o Marijinoj aktivnoj ulozi na katoličkim teritorijima u ranom novom vijeku.

Prijevod s engleskoga: Stella Baki